

Οι οικολογικές πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου

/ [Πεμπουσία](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=95417>]

Την εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνουν οι σημαντικές και πολλαπλές πρωτοβουλίες του Πατριάρχη μας για την διοργάνωση, σύγκληση και διεξαγωγή διεθνών διεπιστημονικών οικολογικών συνεδρίων, σε διάφορα μέρη του πλανήτη, με την συμμετοχή διακεκριμένων προσωπικοτήτων από τον χώρο της πολιτικής, της επιστήμης και της θρησκείας. Μεταξύ τούτων συγκαταλέγονται:

φωτο:Ν. Μαγγίνας. Πηγή: <http://www.520greeks.com/>

α) Η πραγματοποίηση στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης μιας σειράς Οικολογικών Σεμιναρίων, με στόχο τον διάλογο μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας, της οικολογικής κοινωνίας των πολιτών και της Ορθοδόξου Εκκλησίας, καθώς και την ενημέρωση και εκπαίδευση των Ορθοδόξων ιερέων. Από τα πλέον χαρακτηριστικά αναφέρουμε: 1) την από κοινού διοργάνωση με τον Πρίγκιπα Φίλιππο τον Ιούνιο του 1992 της Ημερίδας με θέμα την προστασία του περιβάλλοντος, και 2) την διεξαγωγή Οικολογικού Σεμιναρίου μέσα στα πλαίσια μιας σειράς θερινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων με επί μέρους θέματα «Θρησκευτική Παιδεία και Περιβάλλον» (1994), «Περιβάλλον και Ηθική» (1995), «Περιβάλλον και Επικοινωνία» (1996), «Περιβάλλον και Δικαιοσύνη» (1997), «Περιβάλλον και πτωχεία. Νομικά Διαστάσεις και Ηθική Ευθύνη» (1998). Επίσης το 1999 ιδρύει το Οικολογικό Ινστιτούτο της Χάλκης.

β) Η πραγματοποίηση, από του έτους 1995 και μέχρι σήμερα, οκτώ πλωτών διεθνών συμποσίων με αντικείμενο την οικολογική προστασία αντιστοίχων υδατίνων σωμάτων του πλανήτη μας (Αιγαίου, Εύξεινου Πόντου, Δούναβη, Αδριατικής, Βαλτικής, Αμαζονίου, Αρκτικής, Μισισιπή). Συμμετείχαν ειδικοί επιστήμονες, εκπρόσωποι Εκκλησιών και άλλων θρησκειών, περιβαλλοντικές οργανώσεις, διακυβερνητικοί οργανισμοί και πολλοί άλλοι, με στόχο την κωδικοποίηση των οικολογικών προβλημάτων και την διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπισή τους,

γ) Η ανάπτυξη πολλών έμπρακτων πρωτοβουλιών για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως η προώθηση της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας σε Μονές και η οικολογική δασική διαχείριση στο Άγιον Όρος.

Ιδιαίτερη σημασία, ωστόσο, έχει η καθολική και ολιστική (θεολογική, ανθρωπολογική, κοσμολογική) προσέγγιση του ζητήματος από τον Πρώτο της Ορθοδοξίας:

«Δια την Ορθόδοξον Εκκλησίαν ο κόσμος είναι κτήσις Θεού, όπως και ο άνθρωπος. Ως κτίσις Θεού, ο φυσικός κόσμος πρέπει να είναι σεβαστός και αγαπητός από τους ανθρώπους, δεδομένου ότι ημείς οι άνθρωποι έχουμε πλασθή υπό του Θεού ως λειτουργοί και οικονόμοι της κτίσεως. Ακριβώς, λοιπόν, δια αυτό η Εκκλησία μας θεωρεί πνευματικόν ζήτημα την στάσιν μας απέναντι της κτίσεως, όπως και την στάσιν μας απέναντι των συνανθρώπων μας, και ενδιαφέρεται εξίσου δια τας γήινους και δια τας μεταφυσικάς διαστάσεις της ανθρωπίνης υπάρξεως. Όπως, άλλωστε, έχουν προ αιώνων διατυπώσει οι Άγιοι Πατέρες, όλα αυτά είναι αλληλένδετα («πάντα της αλλήλων χρείας δεόμενα και ταις παρ' αλλήλων επικουρίαις συνιστάμενα», Μέγας Αθανάσιος). Ήδη, από τον 4ο αιώνα διεπίστωναν οι Πατέρες ότι έκαστο μέρος της κτίσεως, συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπου, είναι αλληλένδετο προς τα άλλα. Αυτός, άλλωστε, δεν είναι και ο ορισμός της οικολογικής ισορροπίας τον οποίον οι επιστήμονες οικολόγοι προτάσσουν στις ημέρες μας ως υψίστη αρχή;

Η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν αρνείται ότι είναι ανθρωποκεντρική, καθώς ο άνθρωπος είναι ο «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού» φροντιστής της δημιουργίας. Εξ όλων των πλασμάτων της κτίσεως, μόνον ο άνθρωπος έχει προικισθεί μετά της ικανότητας του «λόγου», της συνειδητής δηλαδή επιλογής μεταξύ σεβασμού προς τα περιβάλλοντα στοιχεία του φυσικού κόσμου ή της καταχρήσεώς των. Υπό το πρίσμα, λοιπόν, τούτο, η Εκκλησία γρηγορεί, καλεί και προσκαλεί έκαστον άνθρωπον, κυρίως τους πιστούς, να εργάζονται και να φυλάττουν την επίγειο δημιουργία και να μη μετατρέπουν τους εαυτούς τους σε ανεύθυνους χρήστες του φυσικού μας κόσμου. Οι πράξεις υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος είναι αμαρτία. Και μάλιστα με καθολικά καταστρεπτικά αποτελέσματα. Αρκεί να αναλογισθώμεν ότι αι συνέπειαι τών πράξεων, οι οποίες αποβαίνουν εις βάρος του περιβάλλοντος επηρεάζουν δυσμενώς το σύνολον των όντων και όχι απλώς ένα ή δύο ανθρώπους, διότι, όπως γνωρίζομεν, όλα τα στοιχεία του κόσμου μας είναι αλληλοεξαρτώμενα. Υπάρχει όμως και μία επί πλέον διάστασις εις την οικολογικήν καταστροφήν και αφορά την αφαίρεσιν εκ των μελλοντικών γενεών της ευκαιρίας να ζήσουν τον όμορφο κόσμο του Θεού εις μίαν υγιά καί ισορροπημένην κατάστασιν. Δια τον λόγον αυτόν καθίσταται εξόχως σημαντική και επείγουσα η δραστηριοποίησις της Εκκλησίας, ώστε κατά το δυνατόν να αποφευχθή περαιτέρω κατάχρησις και φθορά του κόσμου, τον οποίον η

ανθρωπότης έχει κληθεί να φυλάσσει και όχι να καταστρέφει. Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι θεοποιούμεν ή λατρεύομεν την κτίση. Την προστατεύομεν ως χρήσιμον δώρον του Θεού προς τον άνθρωπον»[7].

Η αυτοσυνειδησία του Πατριάρχου Βαρθολομαίου επί του ζητήματος τούτου εδράζεται στην υποχρέωση της Εκκλησίας και πρωτίστως του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ως Μητρός Εκκλησίας, για την κινητοποίηση οικολογικώς πάσης σημαντικής γωνίας του κόσμου. Κύριο μέλημα του Προκαθημένου της Εκκλησίας είναι να ευαισθητοποιήσει και να καλέσει σε δράση το Ορθόδοξο ποίμνιο απανταχού της γης, ώστε ο καθένας να συμβάλει με τις δυνάμεις που διαθέτει στην αποτελεσματική προστασία των οικοσυστημάτων όπου γης και στην κληροδότησή τους στις επόμενες γενεές.

Σημαντική, επίσης, συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην προσπάθεια για την προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς αποτελούν οι καταλυτικές πρωτοβουλίες για την προαγωγή του διαθρησκειακού και του διεπιστημονικού διαλόγου, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τα Διεθνή Διαθρησκειακά Οικολογικά Συνέδρια στην Ιαπωνία και στην Αγγλία (1995), ώστε να διευρυνθεί το πεδίο συνεργασίας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Τοιουτοτρόπως, το Οικουμενικό Πατριαρχείο επί των ημερών του Πατριάρχου Βαρθολομαίου έχει αναδειχθεί σε «γέφυρα» επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ της Εκκλησίας και άλλων θρησκειών, με επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς με κοινό στόχο την προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς.

Στο πλαίσιο τούτο, ο Πατριάρχης, μόλις πριν από λίγο καιρό, τον Δεκέμβριο του 2014, πρωτοτύπησε και πάλι, καθώς υπήρξε ο πρώτος Ορθόδοξος Προκαθήμενος που επισκέφθηκε την έδρα του διακρατικού Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πυρηνικών Ερευνών (CERN) που δικαίως χαρακτηρίζεται ως η «*έπιστημονική καρδιά της Εύρώπης*». Στους χώρους του μεγαλύτερου σε έκταση και σημαντικότερου ερευνητικού κέντρου στον τομέα της πυρηνικής φυσικής παγκοσμίως, ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας, αφού περιηγήθηκε στον εις βάθος 100 μέτρων υπό την γη Μεγάλο Επιταχυντή Αδρονίων, «*είς είδικήν αίθουσαν, παρουσία έπιστημόνων ο Πατριάρχης έξεφώνησεν άγγλιστί τήν όμιλίαν Του μέ θέμα τάς σχέσεις Θρησκείας καί Έπιστήμης – πρόσ έν κοινόν όραμα καί λεξιλόγιον*»[8].

Image not found or type unknown

[Συνεχίζεται]

[7] «Συνέντευξη του Πατριάρχη στον Έκτονό Πλανήτη», <http://old.eyploia.gr/modules.php?name=News&file=article&sid=1495>, Φθινόπωρο 2006.

[8] «Ειδήσεις από το Πατριρχείο-Δεκέμβριος 2014», <http://www.ec-patr.org/news.php?ye=2014&mo=12>, 31/03/2014.